

Pico Sacro. Glavna mestna ulica je Rua de Villar z arkadami v pritličju hiš. Med poslopji se odlikuje vseučilišče, ustanovljeno po nadškofu Fonseca v XVI. stoletju. Prostorna, veličastna in trdna zgradba ima lep glavni vhod. Okrašen je s štirimi mogočnimi jonskimi stebri in s kipi slavnih mož.

Kar je drugih odličnih poslopij, so večinoma cerkve, samostani in cerkveni zavodi. Ni najti lahko mesta, ki bi imelo na majhnem prostoru toliko duhovskih ustanov kakor San Jago. Zato mu pravijo sveto ali apostolovo mesto (la ciudad del Apóstol). Tradicija govori, da je apostol Jakob starejši na Španskem oznanoval krščansko vero. Pozneje so njegovo truplo iz Jeruzalema prepeljali v daljno špansko Galicijo. Odtod ime San Jago de Compostela. Zadnja beseda namreč ni nič drugega, kakor okrajšani izraz „ad sanctum Jacobum Apostolum“.

SPANJOLKA

Zmage nad Mavri so se izvojevale po ljudskem mnenju le s pomočjo sv. Jakoba. Zato se proslavlja kot naroden svetnik. Slikajo ga na konju, držečega v eni roki meč, v drugi ščit.

Ni čuda, da so postavili svojemu zavetniku tako sijajno baziliko, kakršnih je malo na svetu. Zidana je v podobi latinskega križa ter se prišteva najstarejšim spomin-

kom romanskega sloga na Španskem. Staviti so jo začeli ob koncu enajstega stoletja in delo nadaljevali vse dvanajsto stoletje. Večinoma sestoji iz samega granita. Tri ladje po dolgosti in tri ladje po širjavi. V velikem oltarju apostol Jakob, sedeč na prestolu. Njegovi telesni ostanki se hranijo v oltarju pod cerkvijo.

Vnanja cerkev je okrašena s sijajnim portalom, s štirimi zvoniki in s kupolo. V svetišče pelje četvero vrat. Severna vrata se imenujejo Puerta de la Azabachería, južna Puerta de las Platerías, vzhodna Puerta Santa, zapadna Puerta del Obradoiro. Skozi zapadna vrata drži glavni vhod v cerkev. Toda navadnemu človeku so zaprta. Odpirajo jih le najvišjim duhovskim in svetnim gospodom. Prav tako so tudi vzhodna vrata (Puerta Santa) vedno zaklenjena. Vhod skozi nje je dovoljen samo v svetem letu. Ljudstvu so odprta le južna in severna vrata.

XVIII.

Redondela poleg Atlantskega morja, 1. oktobra 1905.

Preden sem zapustil San Jago de Compostela, sem se spominjal množice božjepotnikov, ki so že v davnih stoletjih romali v ta daljni kraj. Jeruzalem, Rim in San Jago de Compostela so namreč največja božja pota krščanstva. Prva dva imata še dandanes mnogo obiskovavcev, v špansko Galicijo pa pride le malokateri Avstrijec. Ta dežela je našim ljudem skoro docela neznana.

Rad bi se bil vrnil po kaki drugi poti, kakor sem došel, toda odriniti se mora po isti poti, ker se v mestu končuje železnica. Drugače pa bo, ko dobi San Jago železniško zvezo z mestom La Coruña. Iz La Coruña bo šla vožnja po Atlantskem morju naravnost v Bayonne na Francoskem.

Kakor pri dohodu, tako smo se tudi pri odhodu na kolodvor peljali s šestimi suhimi konji. Isto priganjanje in pretepanje živali kakor včeraj. Pri nas bi voznika tožili zaradi trpinčenja. Španci pa si ne delajo nikake vesti iz tega, kar je na jugu nekaj splošnega.

Vlak je odpihal o polu ene popoldne. Vozovi dolgi in zračni. Na postajah vstopalo mnogo ljudstva zaradi lepega nedeljskega popoldneva. Posebno v Pontevedra prišlo silno veliko ljudi v vlak. Tukaj je bila namreč „féria“, to je semenj. Videl sem mnogo možakov, ki nosijo hlače iz dvojnega baržuna. Polovica hlač je belih, polovica črnih. Pri ženski obleki se ne opazi nikake ničemurnosti, preprosta skromna noša.

Izenadila me je fonetika govora, ki spominja gledé padca glasu narečja štajerskih Slovencev. Dva sem oddaleč poslušal. Ker se besede niso razumele na daljavo, temveč se je slišal samo glas, mislil sem ju že vprašati: „Kaj je vaju prineslo tako daleč?“ Toda v bližini sem spoznal, da govorita špansko-gališki dialekt.

Proti večeru došli v Redondelo. Tu čakamo vlak, ki dospe iz Vigo. Mnogo gospode, ki preživlja svoje počitnice v lepem obmorskem mestecu.

Vreme: Po gričih megle, dopoldne nekoliko pršil dež, popoldne jasno. Zjutraj ob šestih v San Jago $+10^{\circ}$, opoldne $+17^{\circ}$, zvečer ob šestih v Redondeli $+17^{\circ}$ R.

XIX.

Venta de Baños v Stari Kastiliji, 2. oktobra 1905.

Ob krasni večerni zarji se odpeljali snoči iz Redondele. Prihod v Monforte danes ob treh zjutraj. Treba čakati in potem presesti v vlak, ki je privozil iz Coruñe. Pozdravljeno lepo jutro, ki nas rešiš nočne vožnje.